

ΟΙ ΕΥΛΙΝΟΙ ΣΤΑΥΡΟΙ

8 (Συνέχεια εκ του προηγούμενου)
 Ο Γιλβέρτος Ξαναγύρισε την ώρα που φώτιζε.

— Ωδήγησα την περίπολο έως τα συματοπλέγματα τὰ γερμανικά, ανέφερε στο λοχαγό.

— Ο Κρουσής άρκέστηκε ν' άπαντήση :

— Α ! ! !

Και στο χεϊλή του φάνηκε ένα χαμόγελο που έκανε το Γιλβέρτο να κοκκινίση. Κάποιος διηγήθηκε την ιστορία με το δικό του τρόπο και οι συνάδελφοι κυττούσαν τον έθελοντή ειρωνικά.

— Έτσι εινε οι καταφερτζήδες, ειπε ο Φουγιάς... Θα το πάρη το γαλόνη...

Και ένας άλλος :

— Χώνεσαι σε μιὰ τρύπα κανά δύο ώρες, καταλαβαίνεις, και λες κατόπι ότι πηγες έως τα συματοπλέγματα.

Ο Γιλβέρτος που κουβέντιαζε μαζί μας, δέν τους άπνηντε. Μονάχα που στα χεϊλή πλανιόταν ένα μικρόχολο χαμόγελο :

— Θέλω να καθαρίσω το όπλο μου, ειπε στο Λεμά, ή βροχή μου το σκουργιάσε.

Απομακρύνθηκε, με το κεφάλι κατεβασμένο. Κι' άφου κάθισε στην είσοδο του στεγάστρου του πήρε το όπλο στα γόνατα, και ξεκουμπώνοντας το μανδύα του, έβγαλε μιὰ πλατεϊά κόκκινη φανελλένια ζώνη. Μονομιάς τὰ γέλια έπαυαν.

Όλοι κύτταξαν προς την πεδιάδα, μπρός στα γερμανικά χαρακώματα. Η κόκκινη ζώνη δέν ήταν πλέον εκεί.

IV
Καλοπέραση

Η βροχή ήταν δυνατή. Το χωριό, το οποίο είχαμε φθάσει, ήταν βουτηγμένο στο σκοτάδι και στη λάσπη. Στριμωγμένοι στους τοίχους των σπιτιών, στα όποια δέν άκουγες κανένα θόρυβο, περιμέναμε την έπιστροφή των σιτιστών που έφαγχαν για οικήματα. Ο δικός μας ο Λαμπέρτος, έμπηκε σε μιὰ έπαυλη που ειχε παραθυρόφυλλα κόκκινα. Από το δρόμο άναγνωρίζαμε, χωρίς και ν' άκούμε τι έλεγε, τη φωνή του, που προσπαθούσε να πείση τον ιδιοκτήτη. Αυτός, κάποιος ιδιότροπος χωριάτης, άπαντούσε με φωνές :

— Όχι, όχι, δέν εινε δυνατόν να κοιμηθουνε στο δωμάτιο που σάς λέγω. Θα μου καταστρέψουν το πάτωμα.

Οι στρατιώτες του λόχου που εφθαναν άπ' τὰ χαρακώματα ήταν κουρασμένοι, λασπομένοι, βρεγμένοι έως τὰ κόκκαλα. Μπρός μας περνοΐσαν και άλλοι λόχοι, με γρήγορο βάδισμα. Κατόπιν οι πολυβοληταί με τὰ λασπομένα μουλάρια τους, έπειτα τὰ μεταγωγικά μάχης, τὰ φορεία και τελευταία τὰ δίτροχα του συντάγματος, γεμάτα γυλιούς και όπλα, κιβώτια και σάκκους.

Οι άνδρες δέν πρόσεχαν τίποτε γιατί ή κούραση τους έκανε να κοιμούνται όρθοί. Οι ρόδες άγγιζαν τὰ πόδια τους που όμως ούτε έπερναν τον κόπο να τραβήξουν. Είχαν πέσει εκεί που βρισκόντουσαν, παρό να κυττάζουν, χωρίς να τους μέλλη για τη λάσπη που ήταν αδύνατο να τους λερώση περισσότερο, συμμαζεμένοι κάτω από τις πόρτες ή καθισμένοι πάνω στους γυλιούς με την πλατή στον τοίχο. Μερικοί έμεναν όρθοί με τὰ χέρια σταυρωμένα πάνω στο όπλο και μιλούσαν για μιὰ λακ άχρω, φθνήδη κρασί, άνάπαυση, για μιὰ χιμαιρική ευτυχία, ένθ οι άλλοι άκουγαν χωρίς να μιλάν, μη ζητώντας άλλο παρά να μπορέσουν να κοιμηθουν.

Κάποτε περνούσε κανένας άξιωματικός και με το ήλεκτρικό του φανάρι φώτιζε ξαφνικά τους έαπλωμένους άνδρες.

— Οι σύνδεσμοι... Που εινε οι σύνδεσμοι ;

Ένας σιτιστής φώναξε :

— Εύρηκα, κύριε λοχαγέ, εύρηκα ένα θαυμάσιο διαμέρισμα...

Η βροχή έν τφ μεταξύ εξακολουθούσε να πέφτη, ένθ ή νύκτα γινόταν πειό μαύρη...

αυλή έως τον άχυρώνα. Στο μαγειρείο, άπ' το όποιο βγαίνει πυκνός καπνός, φιλονεικούνε. Στη σκάλα άνεβοκατεβαίνουν, τραγουδάνε.

Άλλά μεσ' τον κηπο επικρατεί άπόλυτη ήσυχία. Πήρα για να καθήσω ένα κουβά και με την πλατή στον τοίχο, τριπέλιχα ξεπλωμένος, σαν να καθόμουν σε άναπαυτική καρέκλα, έρέμβαζα. Εινε πρωί άκόμη. Ο ήλιος μόλις βγήκε. Το χορτάρι εινε άκόμη βρεγμένο. Και ο ήλιος ξεπροβάλλει άνάμεσο από άσπρα σύνεφα. Κοιμηθήκαμε καλά. Για πρώτη φορά, ύστερα από δεκα πέντε ήμέρες, μπορέσαμε να βγάλουμε τὰ υποδήματά μας, την έξάρτησή μας, την ξεφολόγη, όλο γενικώς το φορτίο μας. Σηκώθηκα, όπως ειχα πέσει, κουβαριασμένος στην κουβέρτα μου, το κεφάλι άκουμπισμένο πάνω σ' ένα τσουβάλι με φασόλια, με το πάτωμα για στρώμα. Φαίνεται πως ειδα ώραίο όνειρο. Οι δεκανεΐς μαζεμένοι στο προαύλιο έπαιρναν άσπρόρροχα για τις έννομιές τους, κοντά στο φράκτη, ο Σούλπας βουρτσίζει τις περικνημίδες του. Γιλβέρτος, σφυρίζοντας. Βρήκε κάποιο μέρος πολύ κατάλληλο για όλη την έννομιτία και σκέπτεται από τώρα για το πρόγευμα. Να φάμε πάνω σε τραπέζι, σε πιάτα, μου φαίνεται σχεδόν άπίστευτο και ούτε το πολυσκέπτομαι για να μη απογοητευθώ.

«Καλοπέραση !», επαναλαμβάνει ο Σούλπας. Τριγύρω πέντε ή έξη καθαρίζουν τις στολές τους, που εινε γεμάτες λάσπη. Ξύνουν στην άρχη τη λάσπη με το σουγιά τους ή μ' ένα κομμάτι γυαλι, κι' όταν την μεταβάλλουν σε σκόνη, κυτπάν το ύφασμα όπως τινάζουν το χαλί. Αυτό λέγεται... βούρτσισμα ! Ο Φουγιάς που τον άκουγα έδω και λιγη ώρα να φωνάζη στο μαγειρείο, εμφανίζεται στην πόρτα, με τὰ μπράτσα του ολόγυμνα και γεμάτα λίπος. Το δέρμα του, τὰ ρούχα του, το παντελόνη του, όλα εινε γκριζα, λιπαρά, λυγδωμένα και όταν με μιὰ κίνηση, που εινε προσφιλής, σηκίζει τὰ χέρια του στη μέση του, σέπτεσαι να δής τι πρόκειται να λερωθούν άκόμη περισσότερο, τὰ χέρια του ή τὰ ρούχα του ! Μας κυττάζει όλους προσεκτικά για μιὰ στιγμή, ψάχνει με το μάτι του ολόκληρο το προαύλιο και φωνάζει :

— Πιώς βλάκας μου βούρτζε τον κουβά μου ;

Η πρώτη σκέψη που έκανα ήταν να σηκωθώ και να του δώσω το δοχείο. Έλα όμως που καθόμουν τόσο ώραία. Κι' άπ' τη στιγμή που θέλουν να το πάρουν μου φαίνεται πως κάθομαι άκόμη πειό καλά.

— Μου φαίνεται όμως ότι δέν μπορώ να κουβαλήσω νερό μεσ' στις φούχτες μου, εξακολουθεί ο μαγειρός.

Κι' όμως ένώνω τὰ γόνατά μου για να μη δη τον κουβά, και κυττάζω με βλέμμα άθωο το Φουγιά που βάζει τις σωνές :

— Ζώα ! ! ! Στο κάτω της γραφής, τι με νοιάζει ; Όποιος θέλει τη θέση μου... να κοπιήση, δέν έχει παρά να ζητήση να γίνη μάγειρος !

* *

Φαίνεται ότι το τεράγανο που έσημάτιζαν ή τέσσερες διμοιρίες δέν ήταν και τόσο άξιοθαύματος. Δέν ύπληρχαν ούτε δυο στολές που να έμοιαζαν. Υπάρχουν χλαίνες όλων των χρωμάτων, όλων των σχεδίων, όλων των εποχών. Αυτές που φοροϋν οι ψηφοί εινε πολύ κοντές, αυτές που φοροϋν οι χαμηλοί πολύ μακρές. Η χλαίνη του Φουγιά χωράει άλλον ένα άκόμη, ένθ ή χλαίνη του Χαμηί εινε τόσο στενή που τὰ κουμπιά της εινε έτοιμα να κοποϋν. Άπ' όλους όμως μ' άρέσει ο Σούλπας. Φορεί χλαίνη παλαιού τύπου, που έχει σκούρο χρώμα. Κι' όπως κάθε καλός στρατιώτης της γρημμής, θέλησε να διακρίνεται τσακίζοντας το γέισο του πιληκίου του ! Η πεσκέλιδα του που φαίνεται από τὰ γόνατα και κάτω, έχει άκόμη άπάνω της κομμάτια ξερης λάσπης, άπ' την ένδοξη λάσπη των χαρακωμάτων και έπι πλέον διακρίνεται ένα άρκετο μεγάλο σχίσμο.

Μερικοί που πηχαν καινούργιες χλαίνες,

κάνουν τον υπερήφανο. Λες και θό πολεμήσουν με τὰ γιορτινά τους φορέματα. Οι συνάδελφοι τους κυττάζουν με ειρωνεία.

— Έτσι ειναι, πάντοτε οι ίδιοι μπαλώνοντα ! ! !

— Και βέβαια, δέν το καταλαβαίνεις, ντυθήκαν όσοι έχουν τὰ μέσα...

Και ο Σούλπας που κυττάζει τους καλοντυμένους με όρθάνοιχα μάτια, σκέπτεται τις μεταλλαγές που θα ύποστη ή δική του.

— Θ' άνοιξω, δυο μεγάλες τσέπες σε κάθε πλευρά και θα φαμπρικάρω ένα γιακά πρώτης τάξεως. Και τότε παραβγαίνουμε...

Ο λοχαγός που έχει λεπτή την άκοή, γυρίζει και κυττάζει με θυμό :

— Σιωπή ! Πιώς μίλησε ;... Εύρίσκεσθε έν προσοχή. Προσέχετε τους άνδρες σας, κ. Άνθυπασπιστά !

Ο Ρίκος, που περιμένει να γίνη λοχίας, μäs άγριοκυττάζει για να δείξη ότι έχει έπιβολή. Ο Σούλπας παραμένει άκίνητος, αλλά όπισω του ο Γιλβέρτος πολεμάει να κρυφτη γιατι φοβάται μήπως άντιληφθουν τὰ λασπωμένα υποδήματά του. Όλοι σιωποϋν. Εύχαριστημένος ο λοχαγός εξακολουθεί την έπιθεώρηση. Όσο πλησιάζει, οι άνδρες περνουν στάση ύποψη.

Το άριστερό χέρι εινε άπλωμένο κατακόρυφα, σύμφωνα με τον κανονισμό, ένθ τὰ μάτια τους, όχι και τόσο ήσυχα, κυττάζουν κατ' ευθείαν έμπρός, καρφωμένα στο έδαφος και σε άπόσταση που φθάνει περίπου τα δεκα πέντε βήματα. Ο λοχαγός έχει ύφος σοβαρό που κάνει έντύπωση.

Προχωρεί χωρίς βίαση, κυττάζοντας προσεκτικά τον καθένα μας, σαν να τον έβλεπε για πρώτη φορά.

— Βγάλε το πιληκίο σου !

Ο συνάδελφος, κατακοκκινίζοντας, βγάξει με άμηχανία το πιληκίο του.

— Τι μαλλιά εινε αυτά ; Θα μου κάνης τη χάρη να τὰ κόψης άμέσως. Μορά, πάρτε το όνομά του.

Κι' όπως μäs γυρίζει προς στιγμή τις πλάτες, πολλοί συνάδελφοι βγάζουν γρήγορα, γρήγορα τὰ πιληκιά τους, και φτύνοντας τὰ χέρια τους, πολεμάν να ταχοποιήσουν τὰ μαλλιά τους. Δυστυχώς ο λοχαγός δέν ένδιαφέρεται μόνο για τὰ μαλλιά. Τὰ παρατηρεί όλα : το κουμπι που λείπει, την άσημαντη κοκκίδα σκουριάς που έχει ή φουσιγγιοθήκη. Και με ψυχρό τόνο, ρωτάει :

— Που γίνηκες έτσι ;

Άφου τὰ έβαλε με το Μπερβά που ειχε στερεώσει τη φουσιγγιοθήκη του με σπάγκο, σταμάτησε μπρός στο Σούλπα. Ο Σούλπας παραμένει άκίνητος. Ο λοχαγός τον έξετάζει λιγη ώρα και λέγει :

— Τι χάλια έχει αυτός !

Ο Σούλπας δέν χαμήλωσε καν τὰ μάτια του. Οι γετόνοι του τον κυττάζουν με χαμόγελα.

— Νομίζεις πως εισαι πειό έλκυστικός τώρα που τσάκισες το γέισο του πιληκίου σου, σαν να ήταν καστέο αλήτου ; Μήπως το έκανες αυτό για ν' άρέσης στα κορίτσια ; Γούστο που θα το ειχαν !

Η χαρά των συνάδελφων ξεσπάει σε γέλια που μόλις άκούγονται. Ο Σούλπας παραμένει πάντοτε άκίνητος, τ' άριστερό του χέρι κανονικά άπλωμένο, το κεφάλι γυρισμένο προς τὰ πίσω.

— Και τὰ μαλλιά ! Λόγω τιμής δέν τὰ έκοψε άπ' ότου άρχισε ο πόλεμος... Η περισκελίδα σχισμένη... τὰ άρβυλα λασπομένα... Κακή εμφάνιση... Πάρτε το όνομά του, κ. Μορά, τετραήμερος φυλάκισας... Και να του κόψουν τὰ μαλλιά... σύριζα.

Ο Σούλπας παραμένει άπαθής. Σαν να μη επρόκειτο για αυτόν. Άχ ! αυτοί οι νικηταί του Μάρνη...

(Άκολουθεί)